

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване
и устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

МЕТОДОЛОГИЯ
ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ЗА ИНВЕСТИЦИЯ С7.11 „ШИРОКОМАЩАБНО
РАЗГРЪЩАНЕ НА ЦИФРОВА ИНФРАСТРУКТУРА“ –
НПВУ

Съдържание

<u>Цел на оценката на риска</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Обхват</u>	3
<u>Определение за риск</u>	3
<u>Методика за оценка на риска</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Специфични рискови фактори за С7.11</u>	4
<u>Нива на риска</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Осредняване на риска за целите за планиране на проверките на място</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Предмет на оценка, причини и видове риск</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Фактори и данни за таблиците за оценка на риска</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Извършване на оценката на риска</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>Планиране на проверки</u>	Error! Bookmark not defined.

Цел на оценката на риска

Тази методология предоставя структуриран подход за идентифициране, оценяване и приоритизиране на рисковете по даден проект. Целта е да се определи оптималната честота на проверки, която да гарантира успешното изпълнение на проекта и минимизиране на нежеланите събития, като:

- забавяне на изпълнението на етапите/целите по инвестицията;
- неправомерно разходване на средства;
- компрометиране на постигането на индикаторите, отчитащи се пред ЕК.

Резултатът от оценката се използва за планиране честотата на проверките на място.

Обхват

Методологията обхваща всички договори и дейности по инвестиция С7.11, включително:

- изграждане на мрежова инфраструктура;
- строително-монтажни дейности;
- доставка и монтаж на оборудване;
- издаване на разрешение за стоеж
- консултантски услуги и др.

Определение за риск

Риск е вероятността да настъпи забавяне, неизпълнение или неправомерно разходване на средства, което да застраши навременното и качествено изпълнение на целите по инвестицията, водещо до финансови корекции, санкции или загуба на обществен ефект.

Структурата за наблюдение и докладване (СНД) упражнява контролни функции и чрез проверки на място и дава препоръки и насоки за **мерките** за предотвратяване или ограничаване на щетите и намаляване на вероятността да се случат неблагоприятни събития за проекта.

Идентифициране на рисковите фактори

За всеки проект се идентифицират и анализират следните основни рискови фактори:

- **Забавяне на процедури по ЗУТ и разрешителни:** Този риск е свързан с административни пречки и забавяне на издаването на необходими документи.
- **Несъответствие между проект и изпълнение:** Риск от отклонения в реалното изпълнение на обекта спрямо одобрения идеен или технически проект.
- **Лоша координация между участниците:** Възможен риск от проблеми в комуникацията и управлението на различните страни, участващи в проекта (възложител, проектант, строител, надзор).
- **Недостиг на квалифицирани ресурси:** Риск от липса на подходящи специалисти, особено в отдалечени райони, което може да компрометира качеството и сроковете.
- **Потенциални финансови корекции:** Риск от недопустими разходи или неточности в документацията, които биха довели до финансови санкции, особено при проекти, финансирани по програми.

Специфични рискови фактори за С7.11

Предмет на Оценката на риска са:

- 1) Комплексност на проекта: дължина на трасетата, вид терени (планински, урбанизирани), брой технологични компоненти (оптични кабели, активни устройства).
- 2) Финанси: голям обем на инвестицията, възможност за недопустими разходи при строителство или доставки.
- 3) Участници: множество подизпълнители и доставчици, различни нива на капацитет и опит.
- 4) Етап на изпълнение: синхронизация на строителни дейности, разрешителни, доставки и интеграция на мрежата.

Причини за риск:

- забавяне на процедури по ЗУТ и свързани с разрешителни;
- несъответствие между идеен/технически проект и реално изпълнение на терен;
- лоша координация между участниците;
- недостиг на квалифицирани ресурси в отдалечени райони;
- потенциални финансови корекции заради недопустими разходи или несъответствия в документацията.

Оценка на риска за планиране на проверки на място

Извършва се обща оценка на риска за всички договори в хода на изпълнение. Целта е посредством общите рискови показатели на договори, чрез обобщен рисков фактор да се изведе общ резултат дали проектът е с Висок, Среден или Нисък обобщен риск и съответно да се планира честотата на проверките.

За всеки идентифициран рисков фактор се оценяват неговата **вероятност и въздействие**. Оценките се дават по скала от 1 до 3.

Вероятност (В)

- **1 - Ниска:** Малко вероятно е рискът да се материализира.
- **2 - Средна:** Има реална възможност рискът да възникне.
- **3 - Висока:** Много вероятно е рискът да се случи.

Въздействие (И)

- **1 - Ниско:** Ако рискът се случи, ще има незначително въздействие върху проекта (напр. малко забавяне, минимални финансови корекции).
- **2 - Средно:** Ако рискът се случи, ще има значително въздействие (напр. съществено забавяне, умерени финансови загуби).
- **3 - Високо:** Ако рискът се случи, ще има критично въздействие (напр. провал на проекта, големи финансови санкции).

Общата оценка на риска (**О**) за всеки фактор се изчислява чрез умножение на **вероятността и въздействието**:

$$O=B \times I$$

Резултатът е число от 1 до 9.

Изчисляване на общия рисков рейтинг на проекта

За да се получи **общ рисков рейтинг на проекта**, се сумират оценките на отделните рискови фактори. Този рейтинг ще служи за определяне на честотата на проверките.

- **Пример:**

- Забавяне на процедури: $V=2, I=3 \rightarrow O=6$
- Несъответствие: $V=1, I=2 \rightarrow O=2$
- Лоша координация: $V=3, I=3 \rightarrow O=9$
- Недостиг на ресурси: $V=2, I=2 \rightarrow O=4$
- Финансови корекции: $V=3, I=3 \rightarrow O=9$

Общ рейтинг на проекта: $6+2+9+4+9=30$

Определяне на честотата на проверки

Въз основа на общия рисков рейтинг, се определя честотата на проверките:

- **Нисък риск (Общ рейтинг ≤ 15):** Проверки на всеки **6 месеца**.
- **Среден риск (Общ рейтинг от 16 до 25):** Проверки на всеки **3 месеца**.
- **Висок риск (Общ рейтинг ≥ 26):** Проверки на всеки **1 месец**.